

Motivering

Fokuseringen på knarkhandeln som ledande negativ drivkraft bakom denna del av den svarta ekonomin ger intrycket att rådsdokumentet i alltför hög grad byggs upp på att de destruktiva effekterna av narkotikamissbruk är så laddade och frånstötande; "vanlig hederlig kriminell" penningtvätt slipper lindrigt undan. Betydelsen av att föra in farhågor om skiftande skattenivåer kommer att öka efter utvidgningen, då sannolikt en majoritet av medlemsstaterna kommer att stå utanför eurozonen.

Resultat från omröstning

Emot: 49, För: 36, nedlagda: 10.

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning (EG) om samordning av de sociala trygghetssystemen" ⁽¹⁾

(2000/C 75/11)

Den 9 september 1999 beslutade rådet att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén yttrande om ovannämnda förslag.

Sektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna, som svarat för det förberedande arbetet i ärendet, antog sitt yttrande den 16 december 1999. Föredragande var José Isaiás Rodríguez García-Caro.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 27 januari) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 78 röster för, 5 röster emot och 20 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. I juni 1971 antog Europeiska ekonomiska gemenskapen förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen.

1.2. Ekonomiska och sociala kommittén antog sitt yttrande om förordningen med åtföljande kommentarer vid sin 59:e plenarsession i januari 1967 ⁽²⁾.

1.3. Sedan den förordningen och förordning (EEG) nr 574/72 om tillämpning av nämnda förordning trädde i kraft har de ändrats och uppdaterats flera gånger för att anpassas till utvecklingen av den nationella lagstiftningen, bilaterala avtal mellan medlemsstaterna och de successiva EU-utvidgningarna sedan 1971.

1.4. År 1992 konstaterade Europeiska rådet vid sitt möte i Edinburgh ⁽³⁾ att det krävdes en allmän översyn av förordningen och en förenkling av samordningsbestämmelserna.

I sitt meddelande "En handlingsplan för fri rörlighet för arbetstagare" ⁽⁴⁾ från 1997 förband sig kommissionen i punkt 3.1.6 att lägga fram förslag för att revidera och förenkla förordning (EEG) nr 1408/71, något som betraktades som ett viktigt steg för att undanröja hindren för fri rörlighet i EU.

1.5. I sitt yttrande ⁽⁵⁾ av den 28 maj 1998 om ovannämnda meddelande välkomnade ESK ändringen av förordning (EEG) nr 1408/71 och stödde föresatsen att förenkla och samordna de sociala trygghetssystemen i EU:s medlemsstater.

⁽¹⁾ EGT C 38, 12.2.1999, s. 11.

⁽²⁾ EGT C 64, 5.4.1967.

⁽³⁾ Europeiska rådet i Edinburgh, 11.–12.12.1992, ordförandeskapets slutsatser (SN 456/92).

⁽⁴⁾ KOM(97) 586 slutlig.

⁽⁵⁾ EGT C 235, 27.7.1998, s. 82.

1.6. Även i det yttrande⁽¹⁾ som ESK antog under plenarsessionen den 9 september 1998 om "Det sociala handlingsprogrammet 1998–2000"⁽²⁾ framhölls att de sociala trygghetssystemen måste förbättras och anpassas till de föränderliga villkoren på arbetsmarknaden för att garantera en kvalitativt hög social skyddsnivå i EU.

2. Huvudinslag i förslaget till förordning

2.1. De två övergripande målen i förslaget är förenkling och förbättring av den gällande förordningen.

2.1.1. Förenklingen består i en kraftig minskning av antalet artiklar.

2.1.2. Förbättringen innebär att bestämmelserna skall utsträckas till personer som tidigare inte uttryckligen omfattades av förordningen, till exempel medborgare från tredje land som är anslutna till det sociala trygghetssystemet i en medlemsstat och förtidspensionärer.

2.2. En viktig förutsättning för samordningen av de sociala trygghetssystemen är likabehandlingsprincipen, det vill säga att personer som omfattas av förordningen skall ha samma rättigheter och skyldigheter som medborgarna i de länder där de är bosatta eller arbetar.

Denna princip bygger i sin tur på tre grundförutsättningar: likvärdiga sakförhållanden, sammanläggning av perioder och bibehållande av rättigheter, oberoende av var personen har sin bosättningsort.

Det uttrycks mycket klart i motiveringen till förslaget att utan denna samordning skulle den fria rörligheten kunna bli verkningslös, eftersom människor knappast skulle utnyttja denna rätt om de förlorade de sociala förmåner som redan förvärvats i en annan medlemsstat.

2.3. Förslaget till förordning består av sex avdelningar. Avdelning I och III innehåller allmänna respektive särskilda bestämmelser för de olika förmånerna och utgör kärnan i förordningen. I avdelning II fastställs vilken lagstiftning som skall omfatta olika personer. Avdelning IV behandlar den administrativa kommissionen för samordning av de sociala trygghetssystemen. Slutligen innehåller den femte och sjätte avdelningen diverse bestämmelser respektive övergångs- och slutbestämmelser.

3. Allmänna kommentarer

3.1. ESK stöder rent allmänt förslaget till förordning, oavsett de allmänna och särskilda kommentarer som kommittén anser bör beaktas i förslaget.

I motiveringen till förslaget sägs att det handlar om en översyn och förenkling av förordning (EEG) nr 1408/71, men i själva verket går förslaget längre än så, eftersom man gör betydande ändringar av reglerna på vissa områden i förhållande till gällande lagstiftning.

3.2. ESK ser positivt på att man fortsätter att verka för lika rättigheter för EU:s medborgare.

3.3. Att rättigheterna i förordningen även skall omfatta nya grupper bidrar till att befästa och stärka uppfattningen att EU strävar efter ett medborgarnas Europa.

Det är nödvändigt att medborgarna i EU:s medlemsstater förstår att ett gränslöst Europa är något som inte bara gynnar fri rörlighet för kapital och varor utan också dem själva.

3.4. Den fortlöpande strävan att förbättra samordningen av de sociala trygghetssystemen i EU avspeglas i kommissionens många förslag om revidering av förordning (EEG) nr 1408/71. Några av dessa förslag sammanfaller praktiskt taget med denna övergripande revidering av förordningen.

ESK vill uttrycka sin tillfredsställelse över denna sociala medvetenhet inom EU:s institutioner.

3.5. Även om samordningen av de sociala trygghetssystemen tveklöst utgör ett viktigt steg framåt, är det dock viktigt att respektera den nationella lagstiftningens särdrag i varje medlemsstat.

3.6. Hinder för den fria rörligheten kan påverka medborgarnas rätt till arbete. ESK anser att kommissionens förslag på ett positivt sätt bidrar till att undanröja hindren för att flytta mellan EU:s medlemsstater, även om det fortfarande återstår mycket att göra.

3.7. På grund av förordningsförslagets komplexitet och stora betydelse, rådets och Europaparlamentets val av arbetsmetod samt de ändringar som texten kan förväntas genomgå under lagstiftningsprocessens gång under rådets olika ordförändringar, kommer kommittén på lämpligt sätt kontinuerligt att följa förslagets utveckling.

3.8. Förbättringen och förenklingen av förordningen bör åtföljas av en förbättring och förenkling av de administrativa förfaranden som berör förmånstagarna. Den slutgiltiga versionen av förordningen bör fastställa villkoren för enklare och smidigare administrativa förfaranden, både för anställda och företag.

⁽¹⁾ EGT C 407, 28.12.1998, s. 187.

⁽²⁾ KOM(1998) 259 slutlig.

4. Särskilda kommentarer

4.1. Artikel 2

I denna artikel anges de områden som förordningen skall tillämpas på och de förmåner som berörs av förordningen.

I artikel 2.1, som handlar om de berörda förmånerna, används i vissa språkversioner motsvarigheten till termen "främst". Detta för tankarna antingen till att man i förslaget betraktar de förtecknade förmånerna som de viktigaste i det sociala trygghetssystemet eller till att förordningen skall tillämpas främst på de förtecknade förmånerna och inte på andra förmåner som nämns i texten men som inte ingår i förteckningen.

En sådan öppen förteckning över förmåner kan på grund av sin bristande precision komma att leda till rättslig osäkerhet och få önskade effekter.

4.2. Artiklarna 6 och 7

I artikel 6 anges att "inom ramen för dess tillämpningsområde skall denna förordning ersätta alla konventioner om social trygghet". I artikel 7, "Definitioner", anges därefter under punkt h tredje stycket att beteckningen "lagstiftning" även innefattar "de konventioner om social trygghet som ingåtts mellan två eller flera medlemsstater, eller mellan en och flera medlemsstater, och en eller flera stater som inte är medlemmar av Europeiska unionen". Detta förefaller i princip strida mot vad som anges i artikel 6, och härvidlag skulle det vara nödvändigt att klargöra förslaget. Vidare skulle det vara lämpligt att lämna definitionerna till den sista delen av utarbetandet av förordningen.

4.3. Artikel 8

4.3.1. I slutet av artikel 8.3 bör skrivningen fortfarande vara den som återfinns i den gällande artikel 14 b i förordning (EEG) nr 1408/71.

4.3.2. ESK konstaterar att det finns ett problem för personer som utför arbete av representativ art gentemot EU:s institutioner, däribland för dem som arbetar för socioekonomiska organisationer i medlemsstaterna. Kommittén anser därför att kommissionen grundligt bör undersöka vilken lagstiftning som gäller för dessa personer.

4.4. Artikel 9.1

I denna artikel fastställs särskilda bestämmelser om vilken lagstiftning som skall gälla för en arbetstagare som är placerad i en annan medlemsstat.

Den nya texten bygger i huvudsak på redan befintliga socialförsäkringsbestämmelser. Den bekräftar de fall där medlemsstaterna har rätt att göra undantag. Däremot avskaffar den möjligheten att göra undantag i enlighet med den nuvarande förordningens artikel 14.1 b. Enligt denna artikel får den berörda myndigheten i den medlemsstat där arbetstagaren är placerad förlänga giltighetstiden för socialförsäkring i ursprungslandet (upp till högst ett år).

ESK anser att undantagsbestämmelsen i artikel 14.1 b i förordning (EEG) nr 1408/71 skall fortsätta att gälla: vissa högt kvalificerade arbetsuppgifter exempelvis, när det gäller forskning och utveckling, utveckling av ny teknik och andra strategiska tjänster, som man på förhand vet förutsätter en längre utlandsvistelse än ett år utgör ett problem som kommissionen bör studera närmare.

4.5. Artikel 10

I denna artikel behandlas personer som förvärvsarbetar inom två eller flera medlemsstater. I punkterna 1 och 2 används upprepade gånger ordet "väsentlig" med hänvisning till arbetsstagarens förvärvsarbete.

Utifrån detta "väsentliga" förvärvsarbete fastställs vilken lagstiftning som skall omfatta arbetstagaren.

Den beteckning som används är oklar och inte tillräckligt definierad för att man skall kunna fastställa vilken lagstiftning arbetstagaren skall omfattas av. Innebörden av denna beteckning kommer att klarna när EG-domstolen fattar sitt beslut i Fitzwilliam-målet, som är under behandling.

Det är viktigt att garantera rättssäkerheten för personer som omfattas av villkoren i artikel 10. ESK vill därför anmoda kommissionen att klart definiera innebörden i "väsentligt" förvärvsarbete utifrån kvantitativa kriterier, för att inte lämna något utrymme för godtycke och subjektivitet vid tillämpningen av bestämmelsen. I detta sammanhang är det viktigt att ta hänsyn till domstolens framtida beslut i denna fråga.

4.6. Artikel 18

Den avslutande satsen i denna artikel ("personen inte kan ges denna vård inom den tid som krävs") ger upphov till samma tvetydighet som i den nu gällande artikel 22.1 c i förordning (EEG) nr 1408/71. Därför bör följande mening läggas till: "Detta måste dock alltid bedömas utifrån medicinska kriterier."

Vidare framgår av EG-domstolens beslut i målen Kohll⁽¹⁾ och Decker⁽²⁾ att utan föregående överenskommelse baseras ersättning för vårdkostnader i en medlemsstat i dag på taxorna i ursprungslandet.

Vad gäller den exakta omfattningen av målen Kohll och Decker kommer det hur som helst att bli nödvändigt att begära klagöranden av EG-domstolen, särskilt vad gäller de mål i vilka dom ännu inte har fallit (Vanbraeckel och Smits-Peerboms), och vidare måste man även överväga resultatet av den studie som Europeiska kommissionen för närvarande genomför om detta ämne.

4.7. Artikel 20

I artikel 20.3 behandlas "andra försäkrade pensionstagare". Detta kan leda till förvirring eftersom det inte framgår om det handlar om mottagare av nationella pensioner eller om dem som är pensionärer i enlighet med bosättningslandets lagstiftning (alla).

Artikeln ger dessutom intryck av att en pensionär som flyttar skulle vara dubbelt skattskyldig. ESK anser att kommissionen bör klargöra denna artikel.

4.8. Artikel 26

I artikel 26.1 behandlas återbetalning i sin helhet. I motiveringens kommentar till denna artikel talas om att vårdförmåner återbetalas fullt ut, och därefter sägs att "återbetalning skall göras på grundval av faktiska utgifter". Man bör tala om faktiska utgifter endast om de kan fastställas; i annat fall bör återbetalning ske utifrån schablonbelopp.

4.9. Artikel 33

I artikel 33.3 bör man tala om "förmåner från motsvarande system" i stället för "förmåner från det allmänna systemet eller, om något sådant system inte finns, från det system som arbetare eller tjänstemän omfattas av", eftersom detta gör att man kan ta hänsyn till avgifter till andra speciella system, till exempel för småföretagare eller statstjänstemän, som enligt den föreslagna lydelsen inte skulle beaktas.

4.10. Artikel 43

I sin nuvarande utformning ger denna artikel inte tillräckliga garantier för att förmånsbeloppet är det högsta när beräkning-

en görs utifrån lagstiftningen i en enda medlemsstat. Om arbetstagaren skulle bli sjuk av det arbete som denne utför i mer än en medlemsstat, måste den ekonomiska ersättningen vara den mest förmånliga för arbetstagaren.

4.11. Artikel 50.3

I denna artikel anges att arbetsökande måste återvända till den behöriga staten om de inte har hittat ett arbete inom sex månader efter avresan, för att få behålla arbetslöshetsersättningen i den behöriga staten. I den tidigare förordningen var denna tid begränsad till tre månader. ESK stöder förslaget om att förlänga perioden från tre till sex månader. Kommittén anser att en tidsgräns fortfarande är motiverad med hänsyn till de olika ersättningsnivåerna i medlemsstaterna och de bristfälliga kontrollmöjligheterna.

4.12. Artikel 55

ESK anser att följande kommentarer är påkallade:

— I artikeln behandlas två typer av förmåner: de som beviljas efter inkomstprövning och de som gäller särskilt skydd för funktionshindrade personer.

Eftersom de båda förmånstyperna är av olika karaktär och har olika ursprung, bör de delas upp i två olika punkter i samma artikel för att medge olika tillämpning.

— ESK konstaterar att den bilaga som nämns i förordningsförslagets artikel 55.1 saknar innehåll.

Det framgår därför inte exakt vilka olika förmåner som avses i artikel 55.

— I det konkreta fallet med förmåner som beviljas funktionshindrade anser ESK att de förmåner som EG-domstolen i sin praxis benämner "blandade sociala trygghetsförmåner" inte bör omfattas av bosättningsvillkoret.

4.13. Avdelning IV

ESK stöder bestämmelserna i denna avdelning om den föreslagna administrativa kommissionens sammansättning och arbetsätt.

(¹) 6/96 G0158.

(²) 6/95 G0120.

ESK anser dock att denna avdelning också, i enlighet med kommissionens förslag till beslut⁽¹⁾, bör behandla sammansättningen och arbetsformerna för den rådgivande kommittén för fri rörlighet och social trygghet för arbetstagare inom gemenskapen.

ESK gav sitt stöd till sammanslagningen av de båda nuvarande kommittéerna i sitt yttrande om handlingsplanen för arbetstagares fria rörlighet, där ESK gjorde klart att stödet var betingat av den rådgivande kommitténs operativa kapacitet. Kommissionen har också lagt fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättandet av en rådgivande kommitté som innefattar de nuvarande kommittéerna för fri rörlighet och social trygghet.

ESK anser följaktligen att man bör nämna den rådgivande kommittén i förslaget till förordning, och klart ange dess arbetsuppgifter när det gäller att samordna de sociala trygghetssystemen.

4.14. Artikel 59

I denna artikel behandlas samarbete mellan berörda myndigheter. Respekten för de olika språk som talas i EU slås fast i

⁽¹⁾ EGT C 344, 12.11.1998.

Bryssel den 27 januari 2000.

artikel 59.4. Här anges att berörda myndigheter inte får avvisa ansökningar eller andra handlingar på grund av att de är avfattade på en annan medlemsstats officiella språk.

ESK välkomnar detta uttryck för tolerans och respekt för medborgarnas kulturella identitet och gläder sig över att det fortfarande finns en bestämmelse som framhåller Europas språkliga och kulturella rikedom och mångfald.

4.15. Artikel 62

Bland de insatser som får finansieras med EU-medel förekommer information till allmänheten. ESK anser att de informationsvägar som beskrivs i artikelns andra stycke kan uppfattas som mycket begränsade och sannolikt får litet genomslag i den allmänna opinionen.

ESK anser att finansieringen av informationskampanjer i stället bör koncentreras till breda upplysningskampanjer som främst riktar sig till personer som tidigare inte omfattats av samordningsbestämmelserna, till exempel studerande och offentliganställda.

4.16. Utöver vad som påpekats i samband med artikel 55 konstaterar kommittén att även förordningsförslagets bilaga II om särskilda tillämpningsbestämmelser, vilken nämns i artikel 67, saknar innehåll.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI